

UTMÄRKESELSE. I måndags fick Nina Rehnqvist hederspris av stiftelsen Forska Sverige för sin livslånga gärning för medicinsk forskning och för hälso- och sjukvården.

Livet som patient gav veteranen nya insikter

Nina Rehnqvist prisas för sin livslånga gärning i svensk sjukvård. Men som patient har hon sett många förbättringsmöjligheter.

Text: **Petra Hedbom** Foto: **Simon Hastegård/Bildbyrå**

Den före detta myndighetschefen och läkaren Nina Rehnqvist drivs av viljan att göra vården bättre. Och som patient surnade hon till ordentligt. När hon efter en allvarlig cykelolycka förra hösten upplevde att hon som patient slussades runt mellan olika enheter och träffade nya läkare gång på gång gjorde hon som en modern patient. Skrev ett argt inlägg på Facebook.

- Det var många som kände igen sig i min bild och jag fick stor respons och klappar på axeln. Det finns en förhoppning om att jag med min bakgrund ska kunna påverka, säger hon.

Året som patient beskriver hon som lärorikt och hennes slutsats är att det är en hel del som inte fungerar som det ska i vården.

- Jag fick kommentarer som att "du vill väl inte bli särbehandlad för att du är den du är?". Svaret är nej, men jag vill att alla ska bli bemötta på ett bra sätt, och enligt lagen. Det blev så tydligt att olika delar av kroppen tas om hand av olika läkare, bäckenet på ett, benet på ett, säger hon.

Det är nästan ironisk att det är först nu Nina

Rehnqvist fått verklig insikt om hur det är att vara patient. Hon har i sin karriär upplevt den svenska sjukvården både inifrån och ovanifrån. Först som kardiolog och forskare på Danderyds sjukhus, sedan som chef på Socialstyrelsen och SBU, myndigheten som utvärderar sjukvårdens metoder. Nyligen ansvarade hon för delegationen för klinisk forskning och hon syns ofta i debatten.

Stolt över arbetet med kvalitetsregister

I måndags fick hon ett hedersutnämmande av stiftelsen Forska Sverige för sitt livslånga och stora engagemang för medicinsk forskning och hälso- och sjukvård. I motiveringen står att hon spelat en avgörande roll i utvecklingen av dagens alltmer kunskapsbaserade sjukvård. Hon säger att hon är tacksam och ödmjuk för utmärkelsen.

- Arbetet med kvalitetsregister är något av det jag är mest stolt över i mitt yrkesliv. Jag kan inte ta åt mig äran av att ha kommit på dem men jag har haft möjlighet att driva utvecklingen och användning av dem. Mogna register, som till exempel hjärtregistret Swedeheart och de nationella ortopedregistren, kan användas direkt i klinisk forskning.

Sverige är ett för litet land för att vi ska fajtas.

Registren är enligt henne bra exempel på hur väl fungerande arbetsmetoder kan spridas över landet och utveckla vården på ett kunskapsbaserat sätt. Men vi skulle kunna bli mycket bättre menar hon.

- Jag upplever att vi ofta skyller på varandra i stället för att ta hjälp och lära oss. Det här går igen på alla nivåer, från närings- och socialdepartementet till vårdcentraler och sjukhusavdelningar. Sverige är ett för litet land för att vi ska fajtas.

Inte lätt att trappa ner

Att komma tillrätta med informationsöverföringen och underlätta digitalisering inom hälso- och sjukvården är några springande punkter för den före detta myndighetsdirektören. En annan är hur landstingen tar hand om sin personal.

- Det gör man inte i dag. Vi måste se till att kompetenta personer vill stanna kvar och att det blir mer lockande att stanna på en tjänst och ta ansvar för en helhet än att jobba som hyrläkare eller timvikarie.

Det är inte resurser som fattas utan bra ledarskap menar hon, vikten av detta har inte tagits på tillräckligt stort allvar inom landstingen.

I somras avgick Nina Rehnqvist från sitt uppdrag som ordförande för SBU:s nämnd för medicinsk och social utvärdering. En av anledningarna var att hon som 73-åring vill trappa ner. Det går okej, säger hon, även om hon dagen efter vårt samtal ska prata på Karolinska universitetssjukhuset om hur vården kan utvecklas och där tänker hon ta upp sina nya erfarenheter som patient. Och kanske blir det en bok framöver, eller forskning, funderar hon. ■